

Punkt noget vaklende, og for det meste betegnedes Sagen som kommende fra Regeringen.

Jeg og mange med mig blev i høj Grad forbavsede over dette. Gennem lange Tidens Udvikling var det lille færøske Samfund, som oprindeligt havde staaet helt alene og en kortere Tid været løst knyttet til Norge, blevet fast sammen-vokset med Danmark ved Fællesskab paa alle Livets vigtigste Omraader. Det danske Sprog og den danske Kultur var blevne vort fælles Eje. Forfatning, (Grundlov), Konge, Lovgivning (i alt væsentligt) og Statsfinanser var blevne fælles. Færøerne var med deres Befolknings fulde Tilslutning blevne en Del af Danmark, ikke en Koloni eller et Biland, men i alt væsentligt en med de øvrige Landsdele ligestillet Del af Riget. Færingerne ønskede ikke nogen Forandring i dette Forhold; noget saadant havde ikke en Gang været Genstand for egentlig offentlig Diskussion, og Lagtinget havde ikke antydning af noget Ønske i saa Henseende.

Hvad betød da det af Folketingsmanden bragte Budskab fra Regering og Rigsdag, der med eet Slag vilde omforme Øerne til et Biland? Ønskede man nu at tvinge os ud af det bestaaende Fællesskab? Ønskede man af en eller anden Grund at støde os bort? Saadanne og lignende Tanker maatte paatrænge sig. Det hele fremkom saa ganske umotiveret og overraskende. Man forstod det aldeles ikke. Nogle gættede paa, at det hele var Fantasi eller ren Svindel. Situationen var ganske alvorlig, thi Folketingsmanden fremtraadte med hele sin Autoritet som Medlem af Rigsdagen og som Regeringens Budbringer. Mange gik endvidere ud fra, at han havde den daværende Justitsministers særlige Tillid. Denne ansaas af flere for ganske almægtig i Forholdet til os, og han vilde det, hed det sig, — det vil sige, man brugte ikke ligefrem de Ord, men det var Meningen, — og den daværende Justitsministers Ord her i Rigsdagen blev citerede og fortolkede til Støtte for Forslaget.

For at faa Situationen klaret henvendte Lagtinget sig til Justitsministeriet med en Forespørgsel. Herpaa indkom der fra Ministeriet et Svar i en Skrivelse af 1. Juni 1906. Dette underkendte ganske Folketingsmandens Fremstilling, idet det i Hovedsagen gik ud paa, at Regeringen havde bemyndiget den daværende Folketingsmand til at bringe en Meddelelse til Lagtinget om, at Regeringen, hvis der

gennem Forhandling paa det forestaaende Lagting skulde vise sig et vidt udbredt Ønske derom paa Færøerne, vilde søge gennemført en Ordning, hvorved Færøerne overtog 3 nærmere angivne Anliggender mod, at visse Indtægter paa Øerne, som Staten hidtil havde haft, overlodes til disse. Som det vil ses, er dette meget afvigende fra den oprindelige Fremstilling af Budskabet. Her er der ikke Tale om Ændring i Øernes finansielle Stilling i Almindelighed, men kun paa et begrænset Omraade, medens der aldeles intet siges om noget fast Tilskud og heller ikke tales om nogen Lovgivningsmyndighed for Lagtinget, altsaa ikke om nogen Adskillelse med Hensyn til Lovgivningen.

Hele dette Forsøg fra den færøske Separatismes Side paa at overrumple Vælgerne blev forgæves. Den urigtige Fremstilling af Regeringens Budskab vakte vel store Forhaabninger hos dem, der nærede separatistiske Ønsker, og førte til Dannelsen af et egentligt separatistisk Parti, men heldigvis bevirkede disse Begivenheder tillige, at Hovedmassen af de færøske Vælgere fik Øjnene op for Faren ved den separatistiske Bevægelse, som man indtil da havde ladet ret upaaagtet. Som Følge deraf dannedes det nuværende Flerpartisparti paa Øerne, der holder paa den nuværende statsretlige og nationale Forbindelse med Danmark. Folketingsvalget i 1906 havde det Udfald, at den separatistiske Kandidat kun opnaaede 489 Stemmer af 1,618, og ogsaa de i 1906 og 1908 afholdte Lagtingsvalg gik i samme Retning. Lagtinget svarede i 1906 Justitsministeren paa dennes Skrivelse af 1. Juni samme Aar, at Tinget ikke ønskede nogen Forandring i den Ordning, man havde. De nævnte Valg havde utvetydigt tilkendegivet Vælgernes Tilslutning til den af mig og mit Parti i Lagtinget forfægtede Politik, at Færøerne bør bibeholde den nuværende statsretlige og kulturelle Stilling i Riget, i nær Tilslutning til dette, og bestemt afvise enhver Udsondring, hvad enten en saadan fremtræder som mere eller mindre omfattende, en Politik, som ikke paa nogen Maade er til Hinder for, at vi kunne udvikle vore egne Kræfter, men tværtimod er en Betingelse derfor.

De Forhandlinger, som Folketingsmanden førte her i København angaaende denne Sag, var hemmelige, og de blev førte, saa vidt jeg af alt kan se, med den daværende Justitsminister. Som Følge deraf vil det være umuligt at komme til nøje Kendskab om disse Forhandlingers